

CEPHALUS ET PROCRIS
FABULA EX OVIDIO SVETICE REDDITA.

PARTICULA TERTIA,

QUAM

VENIA AMPL. ORD. PHIL. ABOËNSIS

[P. P.]

JOHANNES GABRIEL LINSEN,

Phil. Mag., Litterat. Rom. Adjunctus,

&

JOHANNES MAGNUS ZITTING,

Wiburgensis.

In Audit. Phil. die XVI Dec. MDCCCXVII.

h. a. m. s.

ABOÆ, typis FRENCKELLIANIS

11.

Att sjelf göra sig lös, och dem spännt, då de häftade halsen.
 Knappt lössluppen han var, och mer ej kunde viskönja,
 Hvar han var till, blott foternes spår i den eldiga sanden.
 Sjelf han för ögat försvann. Ej vinner honom i snabbhet
 Spjutet, eller det bly, som drifs med den hvirflande slungan,
 Eller det rör som så lätt far ur Gortynieins båge.
 Af omgifvande fält i midten sig höjer en kulle:
 Dit jag skyndar mig opp till sällsamma räningens skådning.
 Än uppfångas man tror odjuret, än smyga sig undan
 Just för det sår, som skall ges, Det förstår, att ej ginaste vägen
 Utöfver fältet ta, till en villa för spårande följärn,
 Och med ett kretsande lopp gör fiendens anfall till intet.
 Denne sätter det an, och en jemgod jagar, och synes
 Nå det, och när det dock ej, och tröttas att bita i vädret.
 Om jag mig såg, att få hjelp af mitt spjut; men medan jag väger
 Det i min hand, och söker att fingren i remmarne linda,
 Kastades ögonen bort, och när dit som förut jag dem flyttar,—
 Underbarligt det var — jag skådar på midten af fältet
 Marmorskepnader: en tycks fly, och skälla den andra.
 Någondera af dem att i täflingsloppet besegras
 Ej tillstadde en gud, om en gud dem förlänte sitt bistånd.

Cephalus detta, och teg Men hvad ondt har då vållat ditt kastspjut?
 Frågade Phokus. Så här han förtäljde hvad ondt som det vållat.

Gaudia principium nostri sunt, Phioce, doloris.
 Illa prius referam. Juvat a meminisse beati
 Temporis, Aecida, quo primos rite per annos
 Conjuge eram felix, felix erat illa marito,
 Mutua cura duos, & amor socialis habebat. 800
 Nec Jovis illa meo thalamos præferret amori;
 Nec me, quæ caperet, non si Venus ipsa veniret, 810
 Ulla erat. Aequales urebant pectora flammæ:
 Sole fere radiis feriente cacumina primis,
 Venatum in silvas juveniliter ire solebam,
 Nec mecum famulos, nec equos, nec naribus acrebantur
 Ire canes, nec luna sequi nodosa sinebam.
 Tutus eram jaculo. Sed cum satiata ferinæ
 Dextera cædis erat, repetebam frigus & umbras;
 Et, quæ de gelidis halabat vallibus, auram. 820
 Aura petebatur medio mihi lenis in æstu;
 Auram exspectabam: requies erat illa labori.
 Aura — recordor enim — venias, cantare solebam;
 Meque juves, intresque sinus, gratissima, nostros:
 Utque facis, relevare velis, quibus urimur, æstus,
 Forsitan addiderim — sic me mea fata trahebant —
 Blanditias plures: &, Tu mihi magna voluptas,
 Dicere sim solitus: tu me reficisque fovesque:
 Tu facis, ut silvas, ut amem loca sola, meoque

Spiritus

Glädje och fröjd för mig var, o Phokus, en början till sorgen.
 Må jag beskrifva dem först, Ljuft mins jag lyksaliga tiden,
 Då jag, Aeakus' son! i de första år med en maka
 Kände mig säll, rätt säll med en man hon kände sig vara.
 Begge med vård och med makars ömhet vi hulda hvarandra,
 Icke för Jupiters säng min kärlek skulle hon bortbytt:
 Icke en qvinna, ej Venus sjelf, mig fängsla förmådde.
 Lågan lika brännande var i mitt hjerta, som hennes,
 Vanligen, då med sitt ljus först topparne solen berörde;
 Jag ungdomligt plägade gå, att i skogarne jaga.
 Drängar, som skulle mig hjelpt, och hästar, och vädrande hundar,
 Lät jag ej följa med mig, och icke de knutiga garnen.
 Säkerhet gaf mig mitt spjut. Men när handen af dödade vildbråd
 Kände sig mätt omsider, då sökte jag skjulet och skuggan,
 Och den kyla, som frisk ur doftande dalarne andas.
 Kylans lindrande fläkt jag sökte i branden af midden;
 Kylan väntade jag: hon vederväckte den trötta.
 Kyla! kom — jag minnes det nog — jag plägade sjunga,
 Dyraste, skänk mig din gunst, och smyg till min barm dig förtrolig!
 Må du förmildra den brand, som du gör, hvaraf jag försmäktar,
 Kanske lade jag till — så var det beslutet af ödet —
 Många smekande ord, och hade för vana att säga:
 Högsta vällust för mig! du mig upprisar och stärker;
 Du gör skogarna käta för mig och de ensliga trakter,

Och

Spiritus iste tuus semper captatur ab ore. 820
 Vocibus ambiguis deceptam præbuit aurem
 Nescio quis: nomenque auræ tam sæpe vocatum
 Esse putans Nymphæ, Nympham mihi credit amari.
 Criminis exemplo fidi temerarius auctor
 Procrin adit, linguaque refert audita susurra,
 Credula res amor est. Subito collapsa dolore,
 Ut sibi narratur, cecidit: longoque refecta
 Tempore, se miseram, se fati dixit iniqui:
 Deque fide questa est, & crimine concita vano,
 Quod nihil est, metuit: metuit sine corpore nomen; 830
 Et dolet infelix veluti de pellice vera.
 Sæpe tamen dubitat, speratque miserrima falli;
 Indicioque fidem negat: &, nisi viderit ipsa,
 Damnatura sui non est delicta mariti.

Postera depulerant Auroræ lumen noctem.
 Egredior, silvasque peto, viatorque per herbas,
 Aura veni, dixi, nostroque medere labori.
 Et subito gemitus inter mea verba videbar
 Nescio quos audisse. Veni, tamen, optima, dixi,
 Fronde levem rursus strepitum faciente caduca,
 Sum ratus esse faram, telumque volatile misi.
 Procris erat: medioque tenens in pedatore vulnus,

Hei

Och vid din andas fläkt min läpp med begärelse njuter.
 Någon, hvars öra bedrogs af den tvetydiga sången,
 Lyssnande, mente att kylas namn, det så ofta jag kallat,
 Namnet var på en nymf, och trodde mig älska den nymfen.
 Obetänksam han går strax till Prokris med hviskande tungan;
 Sagesman af det diktade brott, och hvad hördt var berättar.
 Lätt tror kärleken allt. På stället af smärta hon nedsjönk,
 Då hon berättelsen hör: och återkommen till sansning,
 Hon sitt elände beklagade och sitt vidriga öde,
 Och den förgätna tro: upprörd af inbillade brottet,
 Fruktar hon hvad ej är till, ejett kroppsligt, blott namnet hon fruktar.
 Liksom hon ägde en verklig rival sig grämer den arma.
 Ofta hon tvekar likväl, och hoppas att vara bedragen,
 Och angifvelsen osann tror, och så länge hon icke
 Sjelf sett skyldig sin man, hon vägrar honom att dömma.

När med sitt nästa sken Aurora förjagade natten,
 Går jag i skogarne ut, och lägrad med byte i gräset,
 Kyla, jag sjöng, kom hit, kom, gif du mig lättning i mödan!
 Plötsligt bland sångens ord jag likasom hörde en suckning,
 Tyckte jag: oviss sjöng jag dock än: Så kom då, min hulda!
 Åter ett fallande löf lät höra ett prasslande läte.
 Nu jag der trodde ett vildt, och sände mit flygande vapen.
 Prokris det var: djupt smärtande såret bekom hon i barmen.

Ve

Hei mihi! conclamat. **Vox** est ubi cognita fidæ
 Conjugis, ad vocem præceps amensqæ cucurri.
 Semanimem, & sparsas fœdantem sanguine vestes,
 Et sua — me miserum! — de vulnere dona trahentem
 Invenio, corpusque meo mihi carius ulnis
 Sontibus attollo: scissaque e pectore veste
 Vulnera sæva ligo, conorque inhibere cruentem;
 Neu me morte sua sceleratum deserat, oro. 350
Viribus illa carens, & jam moribunda, coëgit
 Hæc se pauca loqui: Per nostri fœdera ledi,
 Perque deos, supplex oro, superosque meosque;
 Persi quid merui de te bene, perque manentem
 Nunc quoque, cum pereo, caussam mihi mortis, amorem;
 Ne thalamis **Auram** patiare innubere nostris.
 Dixit: & errorem tum denique nominis esse
 Et sensi, & docui. Sed quid docuisse juvabat?
 Labitur, & parvæ fugiunt cum sanguine vires.
 Dumque aliiquid spectare potest, me spectat, & in me 360
 Infelicem animam, nostroque exhalat in ore,
 Sed vultu meliore mori secura videtur.

Flentibus hæc lacrimans heros memorabat: & ecce
Aeacus ingreditur duplici cum prole, novoque
 Milite, quem **Cephalus** cum fortibus accipit armis.

Ve mig! skriker hon till. Så snart af min trognaste maka.
 Rösten jag kände igen, vanskinnig åt rösten jag störtar.
 Henne till hälften jag finner vid lif, af sprittande blodet
 Kläderne stänktes: sin egen skänk — jag arme! — ur såret
 Rycker hon ut. Jag dess kropp, för mig mer dyr än min egen;
 Tar i min skyldiga famn, och med klädningen, sliten från barmen;
 Binder det grufliga sår, och bloden försöker att hämma,
 Bedjande, att hon ej skulle dö och mig brottslige lemna.
 Krafterne tynade af, ren döden var nära: hon sadé,
 Tvingande sig, blöst de ord: Vid bädchen, vi vigde åt Hymen;
 Och vid de ofre gudar, så väl som vid mina jag beder,
 Vid den förtjenst jag kan hafva af dig, om den finns, vid den kärlek,
 Som ock är qvar, i den stund jag förgås, och till döden var skulden:
 Tillåt Kyla att ej i vår säng som din maka få träda!
 Sagdt: och nu först jag förstod, att på namnet hon tagit sig miste,
 Och upplyste derom: ej mer upplysningen hjälper.
 Ned hon sjunker, snart fly med bloden de ofriga krafter.
 Medan hon något än mäktar se, mig ser hon, och på mig
 Gjuter hon ut i en suck, mot min munn, den lidandeanden:
 Dock med en klarare blick och med lugn affida hon synes.

Hjelten berättade så. Han gret, och med honom de andra:
 Aeakus kommer då in, ledsagad af begge dess söner,
 Och af en ny starkt väpnad här, den Cephalus mottar.

Nomina quædam Fabulæ.

Cephalus, heres Atheniensis, Dionei filius, Aeoli nepos, unde *Aeolides* (VII, 672) dictus, maritus Procridis, quam imprudens jaculi istu peremit. Legatus missus Aeginam, comitanibus Pallantis filiis Clytoë & Butide, qui *Pallante sati* (660) & *fratres Actæi* (682) appellantur, ad auxilium rogandum contra Minoëm, Cretensium regem, & hunc & alios casus Aeginensium principi Phoco narrat.

Procris, Erechthei Athenarum regis filia, Orithyæ a Boreæ raptæ (VI, 707) soror, Cephalo jam memorato nupta.

Aeacus, filius Jovis, pater Telamonis, Pelei & Phoci, rex Aeginæ, Atheniensibus auxilium pollicitus (VII, 507) copias Cephalo tradit (865).

Phocus, Aeaci filius natu minimus, *Aeacides* (798) nominatus, matrem habuit Psamathen nympham Nerei filiam, unde *juvenis Nereius* (685) & *natus dea* (690) dicitur, colloquitur cum Cephalo.

Telamon, frater Phoci, Aeaci filius natu maximus. *Is fraterque* (alter Peleus) *viros ad bella legebant* (669), qui Cephalo traderentur.

Aura, pellex Cephalii a Procride opinione fista, cum ille auram (ventum lenem) sèpius in silvis allocutus esset,

Corrig. Pag. I lin. 1 leg. Præfati pro Præfatum.

Adnotanda